

OIKEUSMINISTERIÖLLE

LAUSUNTO 9.9.2015

Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän lausunto hallituksen esitykseen eräksi avioliittolain muutoksen edellyttämiksi lainmuutoksiksi

Esitys liittyy avioliittolain muutoksen edellyttämiin liitännäislakimuutoksiin. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä ei ole tukenut kansalaisaloitteen pohjalta eduskunnassa vuonna 2014 säädettyä avioliittolain muutosta ja pitää ehdotettuja liitännäislakeja erittäin ongelmallisina. Ellei nykyinen eduskunta toisin päättää, laki avioliittolain muuttamisesta sekä liitännäislait tulevat voimaan 1.3.2017.

Esitysluonnoksen mukaan rekisteröidyn parisuhteen voisi muuttaa avioliitoksi parisuhteen osapuolten yhteisellä ilmoituksella maistraattiin. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä ei pidä hyväksyttävänä avioliiton solmimista pelkällä ilmoitusmenettelyllä ja edellyttää, että avioliittoon vihittävät jatkossakin antavat asiaan kuuluvan valan todistajien läsnä ollessa. Rekisteröidyn parisuhteen solmimisen yhteydestä nämä puuttuvat.

Esityksen mukaan rekisteröity parisuhde jäisi virallisena parisuhteen muotona edelleen voimaan niiden osalta, jotka ovat parisuhteensa jo rekisteröineet. Uusia rekisteröintejä ei kuitenkaan enää tehtäisi. KD eduskuntaryhmä kiinnittää huomiota sekavuuteen, joka erilaisten virallisten parisuhdemuotojen kautta lainsäädännössä on jo olemassa ja nyt edelleen laajentumassa. Lisäsekavuutta tilanteeseen tuo aikomus rekisteröidä ulkomailla rekisteröidyt parit Suomessa, vaikka Suomessa ei enää ole kyseistä lakia. Tämä herättää kysymyksen yhdenvertaisesta kohtelusta.

Esityksessä arvioidaan, että maistraatin työmäärä voi lisääntyneiden siviilivihkimysten myötä hetkellisesti kasvaa, mutta suurempaan kasvuun ei uskota. Esitys jättää huomioimatta, että kristilliset kirkot, jotka suorittavat suurimman osan avioliittoon vihkimisistä, eivät ole vielä muodostaneet kantaa uuteen tilanteeseen. On mahdollista, että avioliittokäsityksen eriytymisen seurauksena osa kirkkokunnista luopuu vihkimisoikeudesta. Tämä lisäisi maistraattien kuluja merkittävästi. Arvio maistraattien kasvavista kuluista voidaan tehdä uskottavasti vasta, kun kirkkokuntien päätökset ovat tiedossa.

Esityksessä myös todetaan, että avioliittolain muutoksen tultua voimaan myös samaa sukupuolta olevat aviopuolisot voisivat adoptoida yhdessä. Tämä ei edellytä muutoksia adoptiolakiin. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä pitää erityisen moitittavana, ettei lain valmistelussa ole tehty lainkaan lapsivaikutusten arviointia. Ryhmä edellyttää lapsivaikutusten arvioinnin sisällyttämistä kaikkeen lapsiin kohdistuvaan lainsäädäntöön. Samaa on edellyttänyt myös eduskunta. Koska arviointi jätettiin tekemättä avioliittolain eduskuntakäsittelyssä, se tulee tehdä liitännäislakien yhteydessä, jolloin kanta adoptiolakiin voidaan muodostaa arvioinnissa saadun tiedon pohjalta. On myös huomattava, että merkittävä joukko maita tulee avioliittolain muutoksen myötä kieltämään adoptiot Suomeen, mikä vaikeuttaa kaikkien parien adoptiomahdollisuuksia.

Esitykseen on sisällytetty muutos uskonnonvapauslakiin. Esityksen mukaan äiti ei enää yksinään voisi päättää lapsen liittämistä uskonnolliseen yhdyskuntaan, mikäli huoltajat ovat asiasta keskenään erimielisiä, vaan tarvittaisiin huoltajien yhteinen näkemys. Muutos koskisi kaikkia maamme perheitä, ei ainoastaan kahden naisen tai kahden miehen muodostamia suhteita. Oikeus kuulua uskonnolliseen yhdyskuntaan on lapselle kuuluva ihmis- ja perusoikeus. Esitys lisäisi juurettomuutta ja uskonottomuutta sekä kaventaa osaltaan myönteistä uskonnonvapautta. Se myös vaikeuttaisi lasten arvokasvatusta kodeissa ja kouluissa. Lakimuutos on merkitykseltään mittava ja edellyttäisi asianmukaista lausuntokierrosta sekä vaikutusarviointia.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä toteaa, että esityksen valmistelu ei täytä hyvän hallinnon kriteereitä. Esityksestä puuttuvat eri hallinnonalaan liittyvät vaikutusten poikkihallinnolliset arvioinnit: perintökaari, perheoikeus ja sosiaaliturvan muutokset sekä taloudelliset vaikutukset. Esityksen muutokset ovat osin historiallisesti ja kulttuurisesti merkittäviä ja koskettavat myös perusoikeuksia ja vaatisivat siksi asianmukaisesti järjestettyä laajaa lausuntokierrosta sekä vaikutusarviointia. Nyt esitysluonnoksen valmistelussa on kiirehditty. Valmistelusta heijastuu näkemys isojen periaatteellisten kysymysten käsittelystä ikään kuin teknisinä yksityiskohtina. Eduskuntaryhmä ei näe lakimuutosten kiirehtimistä perusteltuna ja edellyttää oman lausuntonsa huomioon ottamisen, kuten olemme jo 4.9.2015 ilmoittaneet.

Eduskunnassa 9.9.2015

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

Peter Östman
Puheenjohtaja

Merja Eräpolku
Pääsihteeri